

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT H. MAYRAS
FREMSAT DEN 3. MAJ 1979¹

Høje Ret.

Efter en anmodning om præjudiciel afgørelse fra Centrale Raad van Beroep i Utrecht skal Domstolen behandle denne sag for anden gang. Første gang havde sagen nr. 117/77, og Domstolen afsagde dér dom den 6. marts 1978. Den findes i Samlingen for 1978 på side 826.

De faktiske omstændigheder blev fuldt oplyst ved den pågældende lejlighed, og det forekommer mig unødvendigt at gentage dem i dag.

1. Efter de spørgsmål, som Domstolen første gang fik forelagt i forbindelse med tvisten mellem fru Pierik, der er invalidepensionist, og sygekassen i Drenthe — eller mere nøjagtigt den faglige sammenslutning, hun er medlem af —, skulle Domstolen ikke udtale sig om, hvorvidt begrebet »pensions- eller rentemodtagere« efter artikel 31 i Rådets forordning nr. 1408/71 er snævrere end udtrykket »arbejdstager«, som navnlig anvendes i forordningens artikel 1, litra a).

I nærværende sag er det pågældende spørgsmål blevet rejst udtrykkeligt, og det er genstanden for det første spørgsmål til Domstolen. Tilsyneladende har svaret i øvrigt kun interesse, såfremt rettighederne efter artikel 31 er forskellige fra rettighederne efter artikel 22. Den nationale ret har dog ikke stillet noget spørgsmål desangående, og jeg må derfor besvare det første spørgsmål abstrakt.

Selv om ordene »erhvervsaktive« eller »ikke-erhvervsaktive« ikke anvendes i

kapitel 1 i forordningens afsnit III, er kapitlet opdelt i afdelinger, som svarer til de forskellige kategorier af potentielt berettigede. Denne opbygning viser, at der med henblik på anvendelsen af bestemmelserne om sygdom og moderskab må sondres mellem »erhvervsaktive« personer og pensionister eller rentemodtagere således, at når de sidstnævnte eller deres familiemedlemmer opholder sig i en anden stat end bopælsstaten, er de berettiget til naturalydelse og eventuelle kontantydelse efter de regler, der gælder efter artikel 31 som ændret ved tiltrædelsesakten.

Som et yderligere argument til støtte for denne sontring kan anføres bestemmelserne i artikel 34, der sondrer mellem den situation, hvor den berettigede blot er pensionist eller rentemodtager i modsætning til den pensionist eller rentemodtager, »[der] har ret til ydelse efter en medlemsstats lovgivning som følge af udøvelse af erhvervs-mæssig virksomhed«; denne »[betragtes] i så fald ved anvendelsen af bestemmelserne i dette kapitel som arbejdstager . . .«.

Når jeg skal være helt ærlig, syntes jeg faktisk ikke, at dette argument er relevant, når samtidig oppebørsel — således som det f.eks. gælder i Nederlandene — af erstatning i anledning af arbejdsulykke eller erhvervs sygdomme på den ene side og løn på den anden side er praktisk udelukket, enten fordi der ikke er stiftet nogen ret som følge af en *vedvarende* erhvervs-mæssig beskæftigelse, eller fordi renten eller pensionen trækkes fra i lønnen. Det må derfor være udelukket, at en pensionist eller rentemodtager i hvert fald i denne medlemsstat kan have

¹ — Oversat fra fransk.

nogen nytte af erhvervsmæssig beskæftigelse.

Som anført, er der ved denne sontring imidlertid ikke sagt noget afgørende om, hvorvidt rettighederne i henhold til artikel 31 er materielt forskellige fra dem, som gælder efter artikel 22. Kommissionen har udtrykkeligt afvist at udtale sig; heller ikke den nederlandske ret har stillet noget spørgsmål desangående, og jeg mener ikke, at Domstolen, når den behandler en sag på grundlag af artikel 177, af egen drift bør træffe en afgørelse af dette spørgsmål. Det kan for øvrigt ikke udelukkes, at Centrale Raad van Beroep forelægger sagen for Domstolen for tredje gang med henblik på at få fuldstændig oplysning.

2. Ved det andet spørgsmål spørger den nationale ret, om den pligt, som består i henhold til artikel 22, stk. 2, andet pkt. for den kompetente institution til at give den krævede tilladelse også gælder, når den pågældende »fornødne« behandling bevidst ikke er opført på listen over de ydelser, der kan tildeles efter de for institutionen gældende lovbestemmelser.

Domstolen udtalte allerede i dommen af 6. marts 1978 (Sml. s. 839): »ordene 'naturalydelser, der for den kompetente institutions regning ydes af opholdsstedet eller bopælsstedets institution' angiver ikke udelukkende de naturalydelser, som ydes i den medlemsstat hvor arbejdstageren har bopæl, men også de ydelser, som den kompetente institution kan tildele«.

Som Det forenede Kongeriges regering har gjort gældende i sit indlæg, er spørgsmålet, om denne beføjelse skal vurderes ud fra den nationale lovgivning, som den kompetente institution er omfattet af,

eller om det er tilstrækkeligt, at den fremgår direkte af forordning nr. 1408/71.

I så henseende præciserede Domstolen, at den pågældende pligt under alle omstændigheder består

1. når den »fornødne« behandling *ikke kan gives* på bopælsstatens område, og
2. når behandlingen i den stat, hvor den pågældende har midlertidigt ophold, er *mere effektiv* end den, som den pågældende kan få i den medlemsstat, han bor i.

Den eneste begrænsning, som sættes efter artikel 22, stk. 1, litra i), er, at ydernes *varighed* er reguleret ved den kompetente medlemsstats lovgivning. Med dette forbehold gives behandlingen i den medlemsstat, hvor arbejdstageren har ophold (eller bopæl), i henhold til denne medlemsstats lovgivning, for det er upraktisk at anmode hver enkelt stats sociale sikringsinstitutioner om at tage hensyn til ordningerne for social sikring i hver af de andre stater.

Navnlig ville det direkte stride mod grundsætningen om arbejdskraftens frie bevægelighed, at den kompetente institution nægter en forsikret den efter hans tilstand fornødne behandling, en behandling han uden videre havde kunnet få, dersom han var blevet i sin hjemstat, endog selv om tildelingen af en sådan behandling — forudsat at det er teknisk muligt at give den — af forvaltningsmæssige eller praktiske grunde ikke dækkes af den kompetente institution. En mulig omvendt forskelsbehandling af de indenlandske forsikrede kan ikke fratage arbejdstageren en ret, som han havde haft, dersom han ikke var »flyttet«.

Der ses ikke at måtte tilføjes noget til dette svar, måske dog et forbehold for

det tilfælde, at en behandling strider klart mod samfundsetiske normer i den sædvanlige bopælsstat. Jeg finder det imidlertid unyttigt for ikke at sige farligt, inden for nærværende sags rammer, at anføre forskellige generelle og abstrakte lægeetiske overvejelser som afgørende for, at en behandling bevidst udelukkes fra listen over de ydelser, der dækkes af sygekasserne. Fru Pieriks situation (behandling for en reumatisk lidelse) falder klart ikke ind under nogen af de nævnte muligheder.

3. Den forelæggende rets tredje spørgsmål er, om ordene i artikel 22, stk. 1, litra c) pkt. i) uden videre omfatter det tilfælde, hvor opholdsstaten *skønsmæssigt* kan tillade eller afslå den pågældende behandling, eller om den kompetente institution, før den giver tilladelse, skal undersøge, om institutionen i opholdsstaten ville yde den forsikrede en sådan behandling, hvis han var forsikret ved den pågældende institution. Med andre ord er Centrale Raad van Berop's spørgsmål, om institutionen i opholdsstaten i forhold til en person, der kommer fra en anden medlemsstat for at

få behandling i den førstnævnte stat, har de samme beføjelser som i forhold til dens egne medlemmer.

I henhold til den pågældende bestemmelse har den forsikrede ret til behandling i henhold til lovgivningen i opholds- (eller bopæls-) staten efter den lovgivning, der gælder for denne institution, som om han var forsikret dér. Naturligvis skal arbejdstageren have fået tilladelse af den kompetente institution til at begive sig til den anden medlemsstats område, men beføjelsen til at nægte den nævnte tilladelse er som nævnt begrænset af forskriften i artikel 22, stk. 2. Følgelig består retten til at få fornøden behandling i samme omfang, som opholds- eller bopælsstedets institution yder den til egne medlemmer. I modsat fald ville der foreligge forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, hvilket strider mod traktatens artikel 7. Som Det forenede Kongerige har bemærket, hindrer ingen fællesskabsregel den kompetente institution i at søge oplysninger hos institutionen i opholds- eller bopælsstaten, før den giver sin tilladelse.

Jeg foreslår derfor, at Domstolen besvarer de stillede spørgsmål ved at kende følgende for ret:

1. Behandling i tilfælde af sygdom og de hermed forbundne omkostninger, som i henhold til en medlemsstats lovgivning tilkommer en rentemodtager eller pensionist, der flytter til en anden medlemsstat, reguleres ved artikel 31 i forordning nr. 1408/71.

2. Den kompetente institution er forpligtet til at give den tilladelse, som udkræves efter stykke 1, litra c) i artikel 22 med hensyn til enhver fornøden behandling af den sygdom eller lidelse, som den forsikrede er ramt af.
3. De naturalydelse, der omtales i artikel 22, stk. 1, litra c), i) omfatter også ydelser for en behandling, der er mere effektiv end den, som den forsikrede kan få i den medlemsstat, hvor han har sædvanlig bopæl, men som ikke kan gives i denne stat.